

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2022/2023

Destinace (země, město): Portugalsko, Lisabon

Jméno, příjmení: Pavlína Vondráčková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Universidade de Lisboa, Faculdade de Letras, Centro de Línguas e Culturas Eslavas

Charakteristika studia

Český jazyk a kulturu na Filozofické fakultě Univerzity v Lisabonu je možné studovat jako volitelný předmět jednak ve vedlejších bakalářském studijním programu slovanská studia, ale také jako volitelný předmět v rámci bakalářského studia všech ostatních studijních programů v rámci celé fakulty i univerzity. Studenti za úspěšné absolvování kurzu získávají 6 kreditů (ECTS). Kurzy češtiny jsou otevřeny rovněž zájemcům z veřejnosti. Ti za absolvování kurzu mohou získat osvědčení. Kurzy jsou zdarma, platí se registrační poplatek 20 eur za semestr. S českou literaturou a lingvistikou se studenti mohou seznámit v rámci volitelných předmětů *Úvod do literatury slovanských jazyků*, *Vybrané kapitoly z literatury slovanských jazyků* a *Úvod do lingvistiky slovanských jazyků*. Tyto předměty vyučují kromě české lektorky také další lektori z Centra slovanských jazyků a kultur. V akademickém roce 2022/23 byla česká literatura vyučována v předmětech *Úvod do literatury slovanských jazyků* a *Vybrané kapitoly z literatury slovanských jazyků*. V obou předmětech byla hodinová dotace pro českou literaturu 6 x 90 minut. Předmět *Úvod do lingvistiky slovanských jazyků* nebyl v tomto akademickém roce z důvodu nízkého počtu zapsaných studentů vyučován.

Studenti češtiny

Tak jako v předcházejícím akademickém roce i letos byl zaznamenán nárůst v počtu studentů, kteří se na Lisabonské univerzitě učí češtinu. Rostoucí zájem o studium jazyka spatřuje lektorka zejména v lepší propagaci kurzů v rámci univerzity, ale také díky podpoře Velvyslanectví České republiky v Portugalsku, které informace o kurzech češtiny zveřejňuje na svých internetových stránkách.

V zimním semestru studovalo češtinu dohromady 23 studentů (*Český jazyk a kultura A1.1* 9 studentů, *Český jazyk a kultura A2.1* 9 studentů, *Český jazyk a kultura B1.1* 5 studentů), v letním semestru studovalo češtinu 20 studentů (*Český jazyk a kultura A1.2* 8 studentů, *Český jazyk a kultura A2.2* 7 studentů, *Český jazyk a kultura B1.2* 5 studentů). Předmět *Úvod do literatury slovanských jazyků* navštěvovalo 13 studentů a předmět *Vybrané kapitoly z literatury slovanských jazyků* 14 studentů.

Zájem o studium češtiny projevují hlavně univerzitní studenti, kteří plánují studijní pobyt v České republice v rámci programu Erasmus+, a studenti, kteří mají vazby na Českou republiku. Jazyková úroveň byla různá, tento rok bylo nejvíce začátečníků. Pokročilí studenti mají většinou české rodinné příslušníky nebo již nějakou dobu žili v České republice. Vstupní znalost češtiny v kurzu A1 byla nulová, na konci akademického roku dosahovali úrovně A1. Studenti, kteří studovali v kurzu A2, měli na začátku kurzu úroveň A1 a na konci kurzu slabší A2. V kurzu B1 byli studenti na různých úrovních, u většiny z nich se jazyková znalost na začátku akademického roku rovnala úrovni A2, na konci kurzu měli studenti úroveň B1.

Lektorka závěrem léta 2022 naplánovala a připravila dvoutýdenní intenzivní online kurz českého jazyka, který byl primárně určen pro studenty, kteří v září 2022 jeli na studijní pobyty do České republiky. Kurz absolvovalo 8 studentů.

Činnost lektora

Hlavní pracovní náplní lektora v zimním semestru akademického roku 2022/23 byla výuka v předmětech *Český jazyk a kultura A1.1, A2.1 a B1.1* a *Úvod do literatury slovanských jazyků*, v letním semestru pak výuka předmětů *Český jazyk a kultura A1.2, A2.2, B1.2* a *Vybrané kapitoly z literatury slovanských jazyků*. V letním semestru byl otevřen pro velký zájem nový kurz pro začátečníky (*Český jazyk a kultura A1.1*). Skupinu tvořili primárně studenti z lékařské fakulty, kteří budou od září 2023 studovat v České republice. Výuka na univerzitě se v tomto

akademickém roce konala již prezenční formou bez žádných omezení. U každé jazykové úrovně probíhala výuka 2 x 90 minut týdně. Ke každé úrovni byly poskytovány konzultace (1 x 60 minut týdně). Ve výuce byly používány učebnice *Česky krok za krokem 1* a *Čeština START, Čeština expres 1., 2. a 3. díl* od autorky L. Holé a učebnici *Čeština pro cizince B1* od M. Kestřánkové. Do výuky byly zařazovány aktivity z publikace *Jazykové hry a aktivity pro výuku češtiny* od Z. Malé a z učebnice *ProCzeFor* od J. Veroňkové, videa a nejrůznější online aktivity v aplikacích jako je *Kahoot*, *LearningApps* či *WordWall*. Aby studenti získali kredity či osvědčení, museli vypracovávat průběžné domácí úkoly, být aktivní na hodinách a napsat závěrečný test na konci semestru.

Aktivity konané mimo výuku

Letošní akademický rok byl prvním rokem od začátku lektorčina působení na Lisabonské univerzitě, během kterého neplatila žádná omezení kvůli pandemii Covid-19. Proto byl tento rok pestřejší, co se aktivit mimo výuku týče.

Největší událostí byla výstava s názvem *České hrdinky*, kterou vyučující uspořádala za podpory Velvyslanectví České republiky v Portugalsku. Výstavu bylo možné zhlédnout v prostorách univerzity od 10. listopadu do 24. listopadu 2022. Další akcí byl *Den poezie*. Na organizaci letošního ročníku s názvem *Z pohledy sovy (No olhar do mocho)* se podílelo Centrum slovanských jazyků a kultur. Akce se aktivně zúčastnil jeden z lektorčiných studentů, který v portugalštině a v češtině přednesl dvě své básně.

V letošním roce se stejně jako loni konala speciální velikonoční lekce. Studenti se dozvěděli o českých velikonočních zvycích, upletli si pomlázku a ozdobili si perníčky, které pro ně lektorka upekla. Největším potěším byla ochutnávka českého piva.

Vyučující pro studenty pořádala společná setkání, a to ve formě pikniků, kterých se zúčastnili i Češi, kteří v Lisabonu žijí. V tomto akademickém roce se také někteří studenti zúčastnili *Noci evropské literatury* (a poslechli si autorské čtení spisovatelky Markéty Pilátové) a festivalu *IndieLisboa*, během kterého mohli vidět filmy Jana Švankmajera. Na podzim minulého roku se také konal první československý běh, rovněž za účasti několika studentů češtiny.

Dva studenti letos projevili zájem o studium na letní škole. Oběma lektorka napsala doporučení ke studiu a oběma se podařilo získat stipendium a stráví tak část letních prázdnin na Letní škole

slovanských studií v Praze. Podařilo se také připojit Portugalsko na seznam zemí, které spolupracují s časopisem *Krajánek*. V únorovém čísle letošního roku tak patřil patronát *Krajánku* Portugalsku. Na tvorbě článků se podílely Češky, které v Portugalsku již několik let žijí. Obdobně jako v minulém roce lektorka pokračovala v propagaci kurzů českého jazyka ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Portugalsku. Zúčastnila se akce *Den jazyků*, kde vedla krátké mini lekce s cílem zaujmout a přilákat nové zájemce o studium češtiny. Pomáhala velvyslanectví s překladem medailonků českých hrdinek, které byly prezentovány v rámci již zmíněné výstavy.

Dále připravovala propagační letáčky, a s pomocí velvyslanectví se aktivně snažila propagovat kurzy českého jazyka. Letos se také podařilo vylepšit knihovničku a získat dvě poličky, které v ní roky chyběly, a knížky tak nebylo možné přehledně uspořádat. Cílem do dalších let je neustále zviditelňovat kurzy českého jazyka a připravit nový kurz češtiny, který bude pro studenty s jazykovou znalostí B2 dle SERRJ.

Pracovní a životní podmínky

Lektor má k dispozici kancelář, kterou sdílí s dalšími lektory centra. V kanceláři jsou tři funkční počítače, které jsou napojené na centrální tiskárnu, kde je možné tisknout. Tisk je zdarma, nutné je však mít vlastní papíry. Lektorka má k dispozici také poličku a skříň na učebnice. Většina učeben v hlavní budově fakulty je vybavena počítačem, projektorem a reproduktory, učebny v prostorách knihovny, kde se konají lekce češtiny, jsou moderní, klimatizované a nachází se v nich velká interaktivní televize. V budově fakulty jsou dvě kantýny, počítačová učebna a knihovna. Univerzita lektorům ubytování zdarma neposkytuje, za poplatek je možné bydlet na koleji v buňce s dalším lektorem. V minulých letech univerzita nabízela novým lektorům kurzy portugalštiny zdarma, od loňského akademického roku tato možnost není. Lektorka udržovala dobré vztahy s kolegy z Centra slovanských jazyků a kultur, ale také s jeho vedením i s vedením celé fakulty, jimž patří velké poděkování za pomoc při organizaci kurzů.